

Innspill til fiskerireguleringer

Havforskningsinstituttet har en del kommentarer og innspill til Fiskeridirektoratet sin liste over datafattige bestander som skal prioriteres i 2026/2027, prioritering av bestander med behov for nye eller reviderte tiltak i 2026/2027, og Fiskeridirektoratet sine forslag til nye utviklingstiltak i fiskeriene i 2026/2027.

Datafattige bestander til vurdering i 2027

HI foreslår at håbrann settes på 2027-listen. HI har god rapportering av bifangst og utkast gjennom Referanseflåten, og merkeforsøk har gitt en bedre forståelse av vandringsmønsteret til denne arten.

Bestandstabellen og prioriterte bestander i 2026/2027

Av de foreslåtte bestandene foreslår HI at kysttorsk (både sør og nord for 62 grader N), gråsteinbit og skater bør prioriteres først med hensyn til utvikling av forvaltningstiltak. Gråsteinbit og kysttorsk bør prioriteres pga. deres sentrale rolle i kystøkosystemene generelt og deres rolle som predator på kråkeboller spesielt, mens skater bør prioriteres da dette er en artsgruppe med til dels dårlig kunnskap om status og uttak per art samtidig som de er sårbare pga. livshistorien (sen modning og lav fekunditet) og mange skatearter er truet.

I tillegg til bestandene på Fiskeridirektoratet sin liste så mener HI at NØA sei bør prioriteres i 2026/2027. NØA sei viser en sterk bestandsnedgang, og HI vurderer at en av hovedutfordringene er kvotefordelingen mellom fartøygrupper med veldig forskjellig selektivitet (lengde, område, årstid). Dagens kvotefordeling kan være gi et uheldig fiskemønster med for stor fangst av undermåls fisk. Dette gjelder særlig om en ny tallrik årsklasse kommer inn i bestanden, som nå har få eldre fisk. Om fiskepresset på prerekruertene blir for stort vil dette resultere i en lavere gytebiomasse de kommende årene.

Snurrevadfiske etter sei har vært kystnært, og antakeligvis fokusert på relativt små sei. Etter endringer i det tekniske regelverket for snurrevad mener fiskere at de mister for mye sei over minstemål, og det er derfor satt i gang et FHF-prosjekt for å se på seleksjon, med et underliggende ønske om å tilpasse (reduere) maskevidden for å beholde mest mulig sei over minstemålet. HI mener at minstemålet på sei må tas opp til revurdering.

HI foreslår videre at minstemål bør diskuteres på et generelt grunnlag. Flere av de prioriterte bestandene på 2026/2027-listen har ikke et minstemål. HI publiserte en rapport om fastsetting av minstemål i 2025 (<https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-en-2025-46>) og kan gi en kort presentasjon av denne på reguleringsmøtet.

HI mener at vanlig uer også bør prioriteres i 2026/2027 med hensyn til utvikling av nye forvaltningstiltak. Vanlig uer står på Rødlisten som skal revurderes, med oppstart i 2026. Fiskere i Referanseflåten melder om gode fangster av denne arten. Etter to år med uer-tokt har HI også fått nye data på utbredelse og fangstrate som kan brukes til å belyse bestandssituasjonen.

Fiskeritabellen og prioriterte tiltak i 2026/2027

Av utviklingstiltakene på Fiskeridirektoratet sin prioriteringsliste for 2026/2027 mener HI at utfordringene i kolmulefisket bør ha særlig høy prioritet. Dette fisket er preget av betydelige operasjonelle og miljømessige utfordringer. Sprenging av not- og trålsekker forekommer relativt

hyppig og medfører tap av fangst, økt utkast og unødvendig dødelighet. Dette representerer både økonomiske tap for flåten og en skjult beskatning av bestanden. Fisket er i tillegg forbundet med bifangst av arter som håbrann og makrellstørje, noe som skaper forvaltningsmessige og praktiske utfordringer.

Opprensning av tapte fiskeredskap for å unngå spøkelsesfiske står allerede på Fiskeridirektoratets sin prioriteringsliste. HI foreslår at teiner i nedbrytbart materiale testes ut, med en målsetning om at disse på sikt kan erstatte teiner med nylonnett.

Følgende problemstillinger knyttet til Fiskeritabellen bør inkluderes under prioriterte tiltak i 2026/2027:

Redusere bifangst av ikke-kommersielle arter, inkludert fugl og sjøpattedyr: Gitt den alarmerende nedgangen i sjøfuglbestander bør bifangsten av fugl og sjøpattedyr i fiskerier kartlegges bedre for å identifisere avbøtende tiltak som kan kraftig redusere denne utilsiktede dødeligheten.

Redusere innblanding av fisk under minstemål: Fangst av for høy andel fisk under minstemål forekommer og fører til at fisk hverken får utnyttet vekstpotensialet, eller får reprodusert. Dette er blant annet et problem i seinotfisket (NØA sei) og i snurrevadfisket etter NØA hyse (bestander med minstemål). Eksempler på bestander uten minstemål der innblanding av ungfisk utgjør et problem, er brosme, lyr og breiflabb i trålfisket i Nordsjøen.